श्रीविष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्

ॐ शुक्लांबरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् | प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये १
यस्य द्विरदवक्त्राद्याः पारिषद्याः परः शतम् | विघ्नं निघ्नन्ति सततं विष्वक्सेनं तमाश्रये २
व्यासं वसिष्ठनप्तारं शक्तेः पौत्रमकल्मषम् | पराशरात्मजं वन्दे शुकतातं तपोनिधिम् ३
व्यासाय विष्णुरूपाय व्यासरूपाय विष्णवे | नमो वै ब्रह्मनिधये वासिष्ठाय नमो नमः ४
अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने | सदैकरूपरूपाय विष्णवे सर्वजिष्णवे ५
यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसारबन्धनात् | विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे ६

ॐ नमो विष्णवे प्रभविष्णवे .

श्रीवैशम्पायन उवाच |

श्रुत्वा धर्मानशेषेण पावनानि च सर्वशः | युधिष्ठिरः शान्तनवं पुनरेवाभ्यभाषत ७

युधिष्ठिर उवाच |

किमेकं दैवतं लोके किं वाप्येकं परायणम् | स्तुवन्तः कं कमर्चन्तः प्राप्नुयुर्मानवाः शुभम् ८
को धर्मः सर्वधर्माणां भवतः परमो मतः | किं जपन्मुच्यते जन्तुर्जन्मसंसारबन्धनात् ९

भीष्म उवाच |

जगत्प्रभुं देवदेवमनन्तं पुरुषोत्तमम् | स्तुवन् नामसहस्रेण पुरुषः सततोत्थितः १०
तमेव चार्चयन्नित्यं भक्त्या पुरुषमव्ययम् | ध्यायन् स्तुवन् नमस्यंश्च यजमानस्तमेव च ११
अनादिनिधनं विष्णुं सर्वलोकमहेश्वरम् | लोकाध्यक्षं स्तुवन्नित्यं सर्वदुःखातिगो भवेत् १२
ब्रह्मण्यं सर्वधर्मज्ञं लोकानां कीर्तिवर्धनम् | लोकनाथं महद्भूतं सर्वभूतभवोद्भवम् १३
एष मे सर्वधर्माणां धर्मोऽधिकतमो मतः | यद्भक्त्या पुण्डरीकाक्षं स्तवैरर्चेन्नरः सदा १४
परमं यो महत्तेजः परमं यो महत्तपः | परमं यो महद्ब्रह्म परमं यः परायणम् १५
पवित्राणां पवित्रं यो मङ्गलानां च मङ्गलम् | दैवतं दैवतानां च भूतानां योऽव्ययः पिता १६
यतः सर्वाणि भूतानि भवन्त्यादियुगागमे | यस्मिंश्च प्रलयं यान्ति पुनरेव युगक्षये १७
तस्य लोकप्रधानस्य जगन्नाथस्य भूपते | विष्णोर्नामसहस्रं मे शृणु पापभयापहम् १८
यानि नामानि गौणानि विख्यातानि महात्मनः | ऋषिभिः परिगीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये १९
ऋषिर्नाम्नां सहस्रस्य वेदव्यासो महामुनिः | छन्दोऽनुष्टुप् तथा देवो भगवान् देवकीसुतः २०
अमृतांशूद्भवो बीजं शक्तिर्देवकिनन्दनः | त्रिसामा हृदयं तस्य शान्त्यर्थे विनियोज्यते २१
विष्णुं जिष्णुं महाविष्णुं प्रभविष्णुं महेश्वरम् | अनेकरूप दैत्यान्तं नमामि पुरुषोत्तमं २२

ॐ अस्य श्रीविष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्रमहामन्त्रस्य | श्री वेदव्यासो भगवान् ऋषिः | अनुष्टुप् छन्दः | श्रीमहाविष्णुः परमात्मा श्रीमन्नारायणो देवता | अमृतांशूद्भवो भानुरिति बीजम् | देवकीनन्दनः स्रष्टेति शक्तिः | उद्भवः क्षोभणो देव इति परमो मन्त्रः |

शङ्खभृन्नन्दकी चक्रीति कीलकम् | शार्ङ्गधन्वा गदाधर इत्यस्त्रम् | रथाङ्गपाणिरक्षोभ्य इति नेत्रम् | त्रिसामा सामगः सामेति कवचम् | आनन्दं परब्रह्मेति योनिः | ऋतुः सुदर्शनः काल इति दिग्बन्धः | श्रीविश्वरूप इति ध्यानम् | श्रीमहाविष्णुप्रीत्यर्थं सहस्रनामजपे विनियोगः |

.. अथ ध्यानम् ..

क्षीरोदन्वत्प्रदेशे शुचिमणिविलसत्सैकतेमौक्तिकानां
मालाक्लृप्तासनस्थः स्फटिकमणिनिभैर्मौक्तिकैर्मण्डिताङ्गः |
शुभ्रैरभ्रैरदभ्रैरुपरिविरचितैर्मुक्तपीयूष वर्षैः
आनन्दी नः पुनीयादरिनलिनगदा शङ्खपाणिर्मुकुन्दः १
भूः पादौ यस्य नाभिर्वियदसुरनिलश्चन्द्र सूर्यौ च नेत्रे
कर्णावाशाः शिरो द्यौर्मुखमपि दहनो यस्य वास्तेयमब्धिः
अन्तःस्थं यस्य विश्वं सुरनरखगगोभोगिगन्धर्वदैत्यैः
चित्रं रंरम्यते तं त्रिभुवन वपुषं विष्णुमीशं नमामि २
ॐ शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं | विश्वाधारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम् |
लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगिभिर्ध्यानगम्यं |वन्दे विष्णुं भवभयहरं सर्वलोकैकनाथम् ३
मेघश्यामं पीतकौशेयवासं श्रीवत्साङ्कं कौस्तुभोद्भासिताङ्गम्
पुण्योपेतं पुण्डरीकायताक्षं विष्णुं वन्दे सर्वलोकैकनाथम् ४
नमः समस्तभूतानामादिभूताय भूभृते | अनेकरूपरूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे ५
सशङ्खचक्रं सकिरीटकुण्डलं सपीतवस्त्रं सरसीरुहेक्षणम् |
सहारवक्षःस्थलकौस्तुभश्रियं नमामि विष्णुं शिरसा चतुर्भुजम् ६
छायायां पारिजातस्य हेमसिंहासनोपरि आसीनमम्बुदश्याममायताक्षमलंकृतम् |
चन्द्राननं चतुर्बाहुं श्रीवत्साङ्कित वक्षसं रुक्मिणी सत्यभामाभ्यां सहितं कृष्णमाश्रये ७
हरिः ॐ |विश्वं विष्णुर्वषट्कारो भूतभव्यभवत्प्रभुः | भूतकृद्भूतभृद्भावो भूतात्मा भूतभावनः १
पूतात्मा परमात्मा च मुक्तानां परमा गतिः |अव्ययः पुरुषः साक्षी क्षेत्रज्ञोऽक्षर एव च २
योगो योगविदां नेता प्रधानपुरुषेश्वरः | नारसिंहवपुः श्रीमान् केशवः पुरुषोत्तमः ३
सर्वः शर्वः शिवः स्थाणुर्भूतादिर्निधिरव्ययः | संभवो भावनो भर्ता प्रभवः प्रभुरीश्वरः ४
स्वयंभूः शम्भुरादित्यः पुष्कराक्षो महास्वनः | अनादिनिधनो धाता विधाता धातुरुत्तमः ५
अप्रमेयो हृषीकेशः पद्मनाभोऽमरप्रभुः| विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स्थविष्ठः स्थविरो ध्रुवः ६
अग्राह्यः शाश्वतः कृष्णो लोहिताक्षः प्रतर्दनः | प्रभूतस्त्रिककुब्धाम पवित्रं मङ्गलं परम् ७
ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः | हिरण्यगर्भो भूगर्भो माधवो मधुसूदनः ८
ईश्वरो विक्रमी धन्वी मेधावी विक्रमः क्रमः | अनुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कृतिरात्मवान् ९
सुरेशः शरणं शर्म विश्वरेताः प्रजाभवः | अहः संवत्सरो व्यालः प्रत्ययः सर्वदर्शनः १०
अजः सर्वेश्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादिरच्युतः | वृषाकपिरमेयात्मा सर्वयोगविनिःसृतः ११

वसुर्वसुमनाः सत्यः समात्माऽसम्मितः समः | अमोघः पुण्डरीकाक्षो वृषकर्मा वृषाकृतिः १२
रुद्रो बहुशिरा बभ्रुर्विश्वयोनिः शुचिश्रवाः | अमृतः शाश्वत स्थाणुर्वरारोहो महातपाः १३
सर्वगः सर्वविद्भानुर्विष्वक्सेनो जनार्दनः | वेदो वेदविदव्यङ्गो वेदाङ्गो वेदवित् कविः १४
लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कृताकृतः | चतुरात्मा चतुर्व्यूहश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः १५
भ्राजिष्णुर्भोजनं भोक्ता सहिष्णुर्जगदादिजः | अनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः १६
उपेन्द्रो वामनः प्रांशुरमोघः शुचिरूर्जितः | अतीन्द्रः संग्रहः सर्गो धृतात्मा नियमो यमः १७
वेद्यो वैद्यः सदायोगी वीरहा माधवो मधुः | अतीन्द्रियो महामायो महोत्साहो महाबलः १८
महाबुद्धिर्महावीर्यो महाशक्तिर्महाद्युतिः | अनिर्देश्यवपुः श्रीमानमेयात्मा महाद्रिधृक् १९
महेष्वासो महीभर्ता श्रीनिवासः सतां गतिः | अनिरुद्धः सुरानन्दो गोविन्दो गोविदां पतिः २०
मरीचिर्दमनो हंसः सुपर्णो भुजगोत्तमः | हिरण्यनाभः सुतपाः पद्मनाभः प्रजापतिः २१
अमृत्युः सर्वदृक् सिंहः सन्धाता सन्धिमान् स्थिरः |अजो दुर्मर्षणः शास्ता विश्रुतात्मा सुरारिहा २२
गुरुर्गुरुतमो धाम सत्यः सत्यपराक्रमः | निमिषोऽनिमिषः स्रग्वी वाचस्पतिरुदारधीः २३
अग्रणीर्ग्रामणीः श्रीमान् न्यायो नेता समीरणः | सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् २४
आवर्तनो निवृत्तात्मा संवृतः संप्रमर्दनः | अहः संवर्तको वह्निरनिलो धरणीधरः २५
सुप्रसादः प्रसन्नात्मा विश्वधृग्विश्वभुग्विभुः | सत्कर्ता सत्कृतः साधुर्जह्नुर्नारायणो नरः २६
असंख्येयोऽप्रमेयात्मा विशिष्टः शिष्टकृच्छुचिः|सिद्धार्थः सिद्धसंकल्पः सिद्धिदः सिद्धिसाधनः२७
वृषाही वृषभो विष्णुर्वृषपर्वा वृषोदरः |वर्धनो वर्धमानश्च विविक्तः श्रुतिसागरः २८
सुभुजो दुर्धरो वाग्मी महेन्द्रो वसुदो वसुः| नैकरूपो बृहद्रूपः शिपिविष्टः प्रकाशनः२९
ओजस्तेजोद्युतिधरः प्रकाशात्मा प्रतापनः | ऋद्धः स्पष्टाक्षरो मन्त्रश्चन्द्रांशुर्भास्करद्युतिः ३०
अमृतांशूद्भवो भानुः शशबिन्दुः सुरेश्वरः | औषधं जगतः सेतुः सत्यधर्मपराक्रमः ३१
भूतभव्यभवन्नाथः पवनः पावनोऽनलः | कामहा कामकृत्कान्तः कामः कामप्रदः प्रभुः ३२
युगादिकृद्युगावर्तो नैकमायो महाशनः | अदृश्यो व्यक्तरूपश्च सहस्रजिदनन्तजित् ३३
इष्टोऽविशिष्टः शिष्टेष्टः शिखण्डी नहुषो वृषः | क्रोधहा क्रोधकृत्कर्ता विश्वबाहुर्महीधरः ३४
अच्युतः प्रथितः प्राणः प्राणदो वासवानुजः | अपांनिधिरधिष्ठानमप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ३५
स्कन्दः स्कन्दधरो धुर्यो वरदो वायुवाहनः | वासुदेवो बृहद्भानुरादिदेवः पुरन्दरः ३६
अशोकस्तारणस्तारः शूरः शौरिर्जनेश्वरः | अनुकूलः शतावर्तः पद्मी पद्मनिभेक्षणः ३७
पद्मनाभोऽरविन्दाक्षः पद्मगर्भः शरीरभृत् | महर्द्धिरृद्धो वृद्धात्मा महाक्षो गरुडध्वजः ३८
अतुलः शरभो भीमः समयज्ञो हविर्हरिः | सर्वलक्षणलक्षण्यो लक्ष्मीवान् समितिञ्जयः ३९
विक्षरो रोहितो मार्गो हेतुर्दामोदरः सहः | महीधरो महाभागो वेगवानमिताशनः ४०
उद्भवः क्षोभणो देवः श्रीगर्भः परमेश्वरः | करणं कारणं कर्ता विकर्ता गहनो गुहः ४१
व्यवसायो व्यवस्थानः संस्थानः स्थानदो ध्रुवः | परर्द्धिः परमस्पष्टस्तुष्टः पुष्टः शुभेक्षणः ४२
रामो विरामो विरजो मार्गो नेयो नयोऽनयः | वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो धर्मो धर्मविदुत्तमः ४३

वैकुण्ठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्रणवः पृथुः | हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्याप्तो वायुरधोक्षजः ४४
ऋतुः सुदर्शनः कालः परमेष्ठी परिग्रहः | उग्रः संवत्सरो दक्षो विश्रामो विश्वदक्षिणः ४५
विस्तारः स्थावरस्थाणुः प्रमाणं बीजमव्ययम् | अर्थोऽनर्थो महाकोशो महाभोगो महाधनः ४६
अनिर्विण्णः स्थविष्ठोऽभूर्धर्मयूपो महामखः| नक्षत्रनेमिर्नक्षत्री क्षमः क्षामः समीहनः ४७
यज्ञ इज्यो महेज्यश्च क्रतुः सत्रं सतां गतिः | सर्वदर्शी विमुक्तात्मा सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमम् ४८
सुव्रतः सुमुखः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सुहृत् | मनोहरो जितक्रोधो वीरबाहुर्विदारणः ४९
स्वापनः स्ववशो व्यापी नैकात्मा नैककर्मकृत् | वत्सरो वत्सलो वत्सी रत्नगर्भो धनेश्वरः ५०
धर्मगुब्धर्मकृद्धर्मी सदसत्क्षरमक्षरम् | अविज्ञाता सहस्रांशुर्विधाता कृतलक्षणः ५१
गभस्तिनेमिः सत्त्वस्थः सिंहो भूतमहेश्वरः | आदिदेवो महादेवो देवेशो देवभृद्गुरुः ५२
उत्तरो गोपतिर्गोप्ता ज्ञानगम्यः पुरातनः | शरीरभूतभृद्भोक्ता कपीन्द्रो भूरिदक्षिणः ५३
सोमपोऽमृतपः सोमः पुरुजित्पुरुसत्तमः | विनयो जयः सत्यसंधो दाशार्हः सात्त्वतांपतिः ५४
जीवो विनयिता साक्षी मुकुन्दोऽमितविक्रमः | अम्भोनिधिरनन्तात्मा महोदधिशयोऽन्तकः ५५
अजो महार्हः स्वाभाव्यो जितामित्रः प्रमोदनः | आनन्दो नन्दनो नन्दः सत्यधर्मा त्रिविक्रमः ५६
महर्षिः कपिलाचार्यः कृतज्ञो मेदिनीपतिः | त्रिपदस्त्रिदशाध्यक्षो महाशृङ्गः कृतान्तकृत् ५७
महावराहो गोविन्दः सुषेणः कनकाङ्गदी | गुह्यो गभीरो गहनो गुप्तश्चक्रगदाधरः ५८
वेधाः स्वाङ्गोऽजितः कृष्णो दृढः संकर्षणोऽच्युतः | वरुणो वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षो महामनाः ५९
भगवान् भगहाऽऽनन्दी वनमाली हलायुधः | आदित्यो ज्योतिरादित्यः सहिष्णुर्गतिसत्तमः ६०
सुधन्वा खण्डपरशुर्दारुणो द्रविणप्रदः | दिवःस्पृक् सर्वदृग्व्यासो वाचस्पतिरयोनिजः ६१
त्रिसामा सामगः साम निर्वाणं भेषजं भिषक् |संन्यासकृच्छमः शान्तो निष्ठा शान्तिः परायणम् ६२
शुभाङ्गः शान्तिदः स्रष्टा कुमुदः कुवलेशयः |गोहितो गोपतिर्गोप्ता वृषभाक्षो वृषप्रियः ६३
अनिवर्ती निवृत्तात्मा संक्षेप्ता क्षेमकृच्छिवः |श्रीवत्सवक्षाः श्रीवासः श्रीपतिः श्रीमतांवरः ६४
श्रीदः श्रीशः श्रीनिवासः श्रीनिधिः श्रीविभावनः | ´Ëïधरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमाँल्लोकत्रयाश्रयः ६५
स्वक्षः स्वङ्गः शतानन्दो नन्दिर्ज्योतिर्गणेश्वरः | विजितात्माऽविधेयात्मा सत्कीर्तिश्छिन्नसंशयः६६
उदीर्णः सर्वतश्चक्षुरनीशः शाश्वतस्थिरः | भूशयो भूषणो भूतिर्विशोकः शोकनाशनः ६७
अर्चिष्मानर्चितः कुम्भो विशुद्धात्मा विशोधनः | अनिरुद्धोऽप्रतिरथः प्रद्युम्नोऽमितविक्रमः ६८
कालनेमिनिहा वीरः शौरिः शूरजनेश्वरः | त्रिलोकात्मा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ६९
कामदेवः कामपालः कामी कान्तः कृतागमः | अनिर्देश्यवपुर्विष्णुर्वीरोऽनन्तो धनंजयः ७०
ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद् ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्मविवर्धनः | ब्रह्मविद् ब्राह्मणो ब्रह्मी ब्रह्मज्ञो ब्राह्मणप्रियः ७१
महाक्रमो महाकर्मा महातेजा महोरगः | महाक्रतुर्महायज्वा महायज्ञो महाहविः ७२
स्तव्यः स्तवप्रियः स्तोत्रं स्तुतिः स्तोता रणप्रियः | पूर्णः पूरयिता पुण्यः पुण्यकीर्तिरनामयः ७३
मनोजवस्तीर्थकरो वसुरेता वसुप्रदः | वसुप्रदो वासुदेवो वसुर्वसुमना हविः ७४
सद्गतिः सत्कृतिः सत्ता सद्भूतिः सत्परायणः | शूरसेनो यदुश्रेष्ठः सन्निवासः सुयामुनः ७५

भूतावासो वासुदेवः सर्वासुनिलयोऽनलः | दर्पहा दर्पदो दृप्तो दुर्धरोऽथापराजितः ७६
विश्वमूर्तिर्महामूर्तिर्दीप्तमूर्तिरमूर्तिमान् | अनेकमूर्तिरव्यक्तः शतमूर्तिः शताननः ७७
एको नैकः सवः कः किं यत् तत्पदमनुत्तमम् | लोकबन्धुर्लोकनाथो माधवो भक्तवत्सलः ७८
सुवर्णवर्णो हेमाङ्गो वराङ्गश्चन्दनाङ्गदी | वीरहा विषमः शून्यो घृताशीरचलश्चलः ७९
अमानी मानदो मान्यो लोकस्वामी त्रिलोकधृक् | सुमेधा मेधजो धन्यः सत्यमेधा धराधरः ८०
तेजोवृषो द्युतिधरः सर्वशस्त्रभृतां वरः | प्रग्रहो निग्रहो व्यग्रो नैकशृङ्गो गदाग्रजः ८१
चतुर्मूर्तिश्चतुर्बाहुश्चतुर्व्यूहश्चतुर्गतिः | चतुरात्मा चतुर्भावश्चतुर्वेदविदेकपात् ८२
समावर्तोऽनिवृत्तात्मा दुर्जयो दुरतिक्रमः | दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरावासो दुरारिहा ८३
शुभाङ्गो लोकसारङ्गः सुतन्तुस्तन्तुवर्धनः | इन्द्रकर्मा महाकर्मा कृतकर्मा कृतागमः ८४
उद्भवः सुन्दरः सुन्दो रत्ननाभः सुलोचनः | अर्को वाजसनः शृङ्गी जयन्तः सर्वविज्जयी ८५
सुवर्णबिन्दुरक्षोभ्यः सर्ववागीश्वरेश्वरः | महाह्रदो महागर्तो महाभूतो महानिधिः ८६
कुमुदः कुन्दरः कुन्दः पर्जन्यः पावनोऽनिलः | अमृतांशोऽमृतवपुः सर्वज्ञः सर्वतोमुखः ८७
सुलभः सुव्रतः सिद्धः शत्रुजिच्छत्रुतापनः | न्यग्रोधोऽदुम्बरोऽश्वत्थश्चाणूरान्ध्रनिषूदनः ८८
सहस्रार्चिः सप्तजिह्वः सप्तैधाः सप्तवाहनः | अमूर्तिरनघोऽचिन्त्यो भयकृद्भयनाशनः ८९
अणुर्बृहत्कृशः स्थूलो गुणभृन्निर्गुणो महान् | अधृतः स्वधृतः स्वास्यः प्राग्वंशो वंशवर्धनः ९०
भारभृत् कथितो योगी योगीशः सर्वकामदः | आश्रमः श्रमणः क्षामः सुपर्णो वायुवाहनः ९१
धनुर्धरो धनुर्वेदो दण्डो दमयिता दमः | अपराजितः सर्वसहो नियन्ताऽनियमोऽयमः ९२
सत्त्ववान् सात्त्विकः सत्यः सत्यधर्मपरायणः | अभिप्रायः प्रियार्होऽर्हः प्रियकृत् प्रीतिवर्धनः ९३
विहायसगतिर्ज्योतिः सुरुचिर्हुतभुग्विभुः | रविर्विरोचनः सूर्यः सविता रविलोचनः ९४
अनन्तो हुतभुग्भोक्ता सुखदो नैकजोऽग्रजः | अनिर्विण्णः सदामर्षी लोकाधिष्ठानमद्भुतः ९५
सनात्सनातनतमः कपिलः कपिरव्ययः |स्वस्तिदः स्वस्तिकृत्स्वस्ति स्वस्तिभुक्स्वस्तिदक्षिणः ९६
अरौद्रः कुण्डली चक्री विक्रम्यूर्जितशासनः | शब्दातिगः शब्दसहः शिशिरः शर्वरीकरः ९७
अक्रूरः पेशलो दक्षो दक्षिणः क्षमिणांवरः | विद्वत्तमो वीतभयः पुण्यश्रवणकीर्तनः ९८
उत्तारणो दुष्कृतिहा पुण्यो दुःस्वप्ननाशनः | वीरहा रक्षणः सन्तो जीवनः पर्यवस्थितः ९९
अनन्तरूपोऽनन्तश्रीर्जितमन्युर्भयापहः | चतुरश्रो गभीरात्मा विदिशो व्यादिशो दिशः १००
अनादिर्भूर्भुवो लक्ष्मीः सुवीरो रुचिराङ्गदः | जननो जनजन्मादिर्भीमो भीमपराक्रमः १०१
आधारनिलयोऽधाता पुष्पहासः प्रजागरः | ऊर्ध्वगः सत्पथाचारः प्राणदः प्रणवः पणः १०२
प्रमाणं प्राणनिलयः प्राणभृत्प्राणजीवनः | तत्त्वं तत्त्वविदेकात्मा जन्ममृत्युजरातिगः १०३
भूर्भुवःस्वस्तरुस्तारः सविता प्रपितामहः | यज्ञो यज्ञपतिर्यज्वा यज्ञाङ्गो यज्ञवाहनः १०४
यज्ञभृद् यज्ञकृद् यज्ञी यज्ञभुग् यज्ञसाधनः | यज्ञान्तकृद् यज्ञगुह्यमन्नमन्नाद एव च १०५
आत्मयोनिः स्वयंजातो वैखानः सामगायनः | देवकीनन्दनः स्रष्टा क्षितीशः पापनाशनः १०६
शङ्खभृन्नन्दकी चक्री शार्ङ्गधन्वा गदाधरः | रथाङ्गपाणिरक्षोभ्यः सर्वप्रहरणायुधः १०७

सर्वप्रहरणायुध ॐ नम इति
वनमाली गदी शार्ङ्गी शङ्खी चक्री च नन्दकी । श्रीमान् नारायणो विष्णुर्वासुदेवोऽभिरक्षतु १०८
श्री वासुदेवोऽभिरक्षतु ॐ नम इति
भीष्म उवाच - - -
इतीदं कीर्तनीयस्य केशवस्य महात्मनः ।नाम्नां सहस्रं दिव्यानामशेषेण प्रकीर्तितम् १
य इदं शृणुयान्नित्यं यश्चापि परिकीर्तयेत् । नाशुभं प्राप्नुयात्किंचित्सोऽमुत्रेह च मानवः २
वेदान्तगो ब्राह्मणः स्यात्क्षत्रियो विजयी भवेत् । वैश्यो धनसमृद्धः स्याच्छूद्रः सुखमवाप्नुयात् ३
धर्मार्थी प्राप्नुयाद्धर्ममर्थार्थी चार्थमाप्नुयात् । कामानवाप्नुयात्कामी प्रजार्थी प्राप्नुयात्प्रजाम् ४
भक्तिमान् यः सदोत्थाय शुचिस्तद्गतमानसः । सहस्रं वासुदेवस्य नाम्नामेतत्प्रकीर्तयेत् ५
यशः प्राप्नोति विपुलं ज्ञातिप्राधान्यमेव च । अचलां श्रियमाप्नोति श्रेयः प्राप्नोत्यनुत्तमम् ६
न भयं क्वचिदाप्नोति वीर्यं तेजश्च विन्दति । भवत्यरोगो द्युतिमान्बलरूपगुणान्वितः ७
रोगार्तो मुच्यते रोगाद्बद्धो मुच्येत बन्धनात् । भयान्मुच्येत भीतस्तु मुच्येतापन्न आपदः ८
दुर्गाण्यतितरत्याशु पुरुषः पुरुषोत्तमम् । स्तुवन्नामसहस्रेण नित्यं भक्तिसमन्वितः ९
वासुदेवाश्रयो मर्त्यो वासुदेवपरायणः । सर्वपापविशुद्धात्मा याति ब्रह्म सनातनम् १०
न वासुदेवभक्तानामशुभं विद्यते क्वचित् । जन्ममृत्युजराव्याधिभयं नैवोपजायते ११
इमं स्तवमधीयानः श्रद्धाभक्तिसमन्वितः । युज्येतात्मसुखक्षान्तिश्रीधृतिस्मृतिकीर्तिभिः १२
न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभा मतिः । भवन्ति कृत पुण्यानां भक्तानां पुरुषोत्तमे १३
द्यौः सचन्द्रार्कनक्षत्रा खं दिशो भूर्महोदधिः । वासुदेवस्य वीर्येण विधृतानि महात्मनः १४
ससुरासुरगन्धर्वं सयक्षोरगराक्षसम् । जगद्वशे वर्ततेदं कृष्णस्य सचराचरम् १५
इन्द्रियाणि मनो बुद्धिः सत्त्वं तेजो बलं धृतिः । वासुदेवात्मकान्याहुः क्षेत्रं क्षेत्रज्ञ एव च १६
सर्वागमानामाचारः प्रथमं परिकल्पते । आचारप्रभवो धर्मो धर्मस्य प्रभुरच्युतः १७
ऋषयः पितरो देवा महाभूतानि धातवः । जङ्गमाजङ्गमं चेदं जगन्नारायणोद्भवम् १८
योगो ज्ञानं तथा सांख्यं विद्याः शिल्पादि कर्म च । वेदाः शास्त्राणि विज्ञानमेतत्सर्वं जनार्दनात् १९
एको विष्णुर्महद्भूतं पृथग्भूतान्यनेकशः । त्रींल्लोकान्व्याप्य भूतात्मा भुङ्क्ते विश्वभुगव्ययः २०
इमं स्तवं भगवतो विष्णोर्व्यासेन कीर्तितम् । पठेद्य इच्छेत्पुरुषः श्रेयः प्राप्तुं सुखानि च २१
विश्वेश्वरमजं देवं जगतः प्रभुमव्ययम् । भजन्ति ये पुष्कराक्षं न ते यान्ति पराभवम् २२
न ते यान्ति पराभवम् ॐ नम इति
अर्जुन उवाच ।
पद्मपत्रविशालाक्ष पद्मनाभ सुरोत्तम । भक्तानामनुरक्तानां त्राता भव जनार्दन २३
श्रीभगवानुवाच ।
यो मां नामसहस्रेण स्तोतुमिच्छति पाण्डव । सोहऽमेकेन श्लोकेन स्तुत एव न संशयः २४
स्तुत एव न संशय ॐ नम इति ।

व्यास उवाच ।
वासनाद्वासुदेवस्य वासितं भुवनत्रयम् । सर्वभूतनिवासोऽसि वासुदेव नमोऽस्तु ते २५
श्री वासुदेव नमोऽस्तुत ॐ नम इति ।
पार्वत्युवाच ।
केनोपायेन लघुना विष्णोर्नामसहस्रकम् । पठ्यते पण्डितैर्नित्यं श्रोतुमिच्छाम्यहं प्रभो २६
ईश्वर EuÉÉcÉ ।
श्रीराम राम रामेति रमे रामे मनोरमे । सहस्रनाम तत्तुल्यं राम नाम वरानने २७
श्रीरामनाम वरानन ॐ नम इति .
ब्रह्मोवाच ।
नमोऽस्त्वनन्ताय सहस्रमूर्तयेसहस्रपादाक्षिशिरोरुबाहवे । सहस्रनाम्ने पुरुषाय शाश्वतेसहस्रकोटी
युगधारिणे नमः २८ । सहस्रकोटी युगधारिणे ॐ नम इति ।
सञ्जय उवाच ।
यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः । तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम २९
श्रीभगवानुवाच ।
अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जनाः पर्युपासते । तेषां नित्याभियुक्तानां योगक्षेमं वहाम्यहम् ३०
परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् । धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ३१
आर्ताः विषण्णाः शिथिलाश्च भीताः घोरेषु च व्याधिषु वर्तमानाः
संकीर्त्य नारायणशब्दमात्रं विमुक्तदुःखाः सुखिनो भवन्तु ।। ३२
कायेन वाचा मनसेंद्रियैर्वा बुद्ध्यात्मना वा प्रकृतिस्वभावात्
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ।। ३३

.. इति श्रीविष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्रं संपूर्णम् ..

.. ॐ तत् सत्..